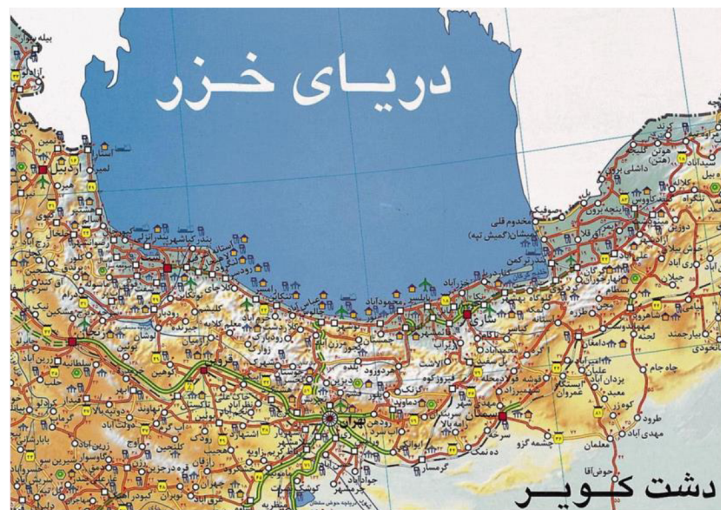

درس ۴

فعالیت: ۱

جاده هایی که شهرهای دامنه های جنوبی البرز را به دامنه های شمالی آن ارتباط می دهد بر روی نقشه پیدا کنید.

– این جاده ها از کنار کدام کوه ها و دره ها عبور می کند؟

جاده هایی مانند جاده تهران شمال- کرج چالوس- تهران رشت و جاده هراز و جاده فیروزکوه از دامنه های کوه های بلند البرز عبور می کند و برای اتصال دامنه های جنوبی البرز به دامنه های شمالی البرز تونل های زیادی مانند تونل کندوان احداث شده است و در کنار این جاده ها دره رودهایی مانند رود کرج و چالوس و یا رود سفیررود وجود دارد.

– عبور جاده ها در این نواحی با عملیات ساختمانی (برداشت مواد، حمل و بر جایگذاری ها، انفجار سنگ ها، تغییر در مجاری آبها، احداث تونل و...) همراه است. تأثیر این عملیات را بر ناهمواری های این منطقه، با هم گروه های خود به بحث بگذارید و گزارشی تهیه و ارائه کنید.

به نظرمی رسد جاده هایی مانند جاده چالوس و یا جاده هراز به دلیل عرض کم مشکل زیست محیطی ایجاد نکرده اند ولی بزرگراه تهران شمال که در حال احداث می باشد به دلیل پهنای زیاد و عبور از جنگل های زیبای شمال و عدم توجه به محیط زیست مشکلات فراوان زیست محیطی برای منطقه ایجاد کند.

به گفته کارشناسان محیط زیست مطالعات جامع ارزیابی زیست محیطی در طول مسیر آزاد راه هیچ گاه به خوبی صورت نگرفت و بررسی آثار و پیامدهای زیست محیطی حاصل از عملیات راهسازی و ارائه پیشنهاد جهت کاهش اثرات منفی و بررسی میزان حجم خاکبرداری و خاکریزی، فرسایش، رسوب، پایداری شیب ها و ترانشه ها، کنترل ارتعاش و آلودگی صوتی، تهویه داخل تونل ها، تصفیه آب فاضلاب، زیبا سازی مناظر و چشم اندازهای طبیعی بر خلاف آنچه در برنامه گنجانده شده بود هرگز عملیاتی نشد.

فعالیت: ۲

اگر در یک منطقه کوهستانی زندگی می کنید (آذربایجان، البرز و یا زاگرس)، عوامل انسانی مؤثر در تغییر شکل ناهمواری های پیرامون محل زندگی خود را با هم گروه ها مطرح کنید. آنها را فهرست و مهم ترین عامل این تغییر شکل ها را تشریح کنید.

– استخراج معادن از کوه های زیبا و بردن این کوه ها متأسفانه چشم اندازهای بسیارنازیبایی ایجاد کرده است و موجب ناراحتی شدید کسانی می شود که طرفدار محیط زیست هستند و طبیعت زیبای ایران را دوست دارند ولی متأسفانه این طبیعت زیبا در دست عده ای قرار گرفته که از محیط زیست و طبیعت و ایران هیچ چیزی نمی دانند و فقط به فکر سودجویی و تأمین منافع خود هستند و به شدت در حال تخریب چشم اندازهای زیبای کوهستان های زیبای کشور می باشند.

– احداث سد های بی رویه و غیراصولی در مناطق کوهستانی کشور موجب شده که وسعت زیادی از مناطق کوهستانی در زیر دریاچه پشت سد غرق شود و زیستگاه های حیات وحش و حتی روستاها و آثار باستانی نابود شوند.

– اجرای طرح های انتقال آب موجب می شود که مناطق کوهستانی دچار تنش آبی شوند و در عوض آب زیادی منتقل می شود و به شهرهای بزرگ انتقال می یابد و لی متأسفانه این آب در شهرهای بزرگ به شدت توسط مردم و ارگان های دولتی به هدر می رود .

– توسعه باغداری ها در مناطق کوهستانی موجب تخریب محیط زیست در مناطق کوهستانی شده است و برای تأمین آب باغ ها چاه های زیادی حفر شده و رودها را خشک کرده است. امروزه دیگر در مناطق کوهستانی کشور صدای جاری شدن آب رودها را نمی شنوید. امروزه به دلیل مدیریت ناصحیح آب رودها و دریاچه ها و تالاب های کشور خشک شده اند.

- خشکسالی و گرما و عدم توجه مردم به طبیعت و یا نامهربانی های مردم نسبت به طبیعت کوهستان های زیبای کشور کوجب آتش سوزی های وسیع در جنگل های نواحی کوهستانی می شود و اشک هر انسانی را که طبیعت ایران را دوست دارد درمی آورد. بیابید با طبیعت زیبای ایران و کوهستان های کشور قدری مهربان تر باشیم.

- تخریب جنگل ها و مراتع نواحی کوهستانی توسط مردم و دولت چشم انداز زیبای نواحی کوهستانی کشور را نازیا کرده است. بیابید در زیبا کردن دوباره مناطق کوهستانی کشور کاری انجام دهیم.

- خشک شدن رودها و دریاچه ها و تالاب ها در ایران و کشورهای همسایه موجب افزایش ریزگردها در مناطق کوهستانی غرب کشور شده است و این گرد و خاک آسیب زیادی به پوشش گیاهی و زندگی جانوری مناطق کوهستانی کشور وارد می کند. ای کاش مردم و مسئولین کمی مهربان تر با طبیعت رفتار می کردند و ای کاش مسئولین محترم به فکر طبیعت کوهستان باشند و در اجرای طرح های عمرانی به مقوله محیط زیست و زیبایی کوهستان توجه بیشتری داشته باشند و...

فعالیت: ۳

اگر پیرامون یکی از دشت های داخلی ایران زندگی می کنید، ارزش های اقتصادی دشت مجاور خود را فهرست کنید و در مورد یکی از آنها گزارشی تهیه، و به کلاس ارائه کنید.

- تمام دشت های ایران ارزش های خاص خود را دارند. دشت های پهناور لوت و دشت کویر و دیگر دشت های بیابانی کشور به دلیل داشتن روزهای آفتابی زیاد در طول سال بهترین مکان ها برای تولید انرژی برق خورشیدی هستند. اگر کشور ما در زمینه انرژی خورشیدی در بیابان های کشور سرمایه گذاری می کرد امروزه یکی از صادرکنندگان برق به اروپا بود و البته هیچ کشوری توانایی تحریم ایران را نداشت زیرا ایران انرژی تولید می کرد و همچنین مشکلات زیست محیطی نداشتیم زیرا تولید برق از خورشید کم ترین آسیب را به طبیعت وارد می کند.

- دشت های ایران توان بالقوه ای از نظر تولید محصولات کشاورزی دارند ولی به دلیل توسعه بی رویه کشاورزی و سنتی ماندن شیوه کشاورزی در کشور مصرف آب بسیار زیاد شد و برای تامین آب مورد نیاز زمین های کشاورزی چاه های غیرمجاز زیادی در دشت ها حفر شد و سفره های آب زیرزمینی خالی شد و به مرحله ورشکستگی آب رسیدیم و در نتیجه بسیاری از دشت های کشور با مشکل فرونشست زمین و فروچاله ها مواجه شده اند و موجب از دست رفتن پهنه های وسیعی از زمین های کشاورزی در دشت ها شده است. ای کاش مردم و مسئولین رفتار بهتری با دشت ها می داشتند.

- دشت هایی مانند دشت لوت توان بالقوه ای در مقوله طبیعت گردی دارند و می توان با کمی سرمایه گذاری درآمد زیادی برای اهالی دشت لوت به دست آورد بدون آنکه به محیط زیست صدمه ای وارد شود.

- دشت های بیابانی کشور مکان های مناسبی برای رصد ستارگان و آسمان می باشند و می توان با نصب تلسکوپ های مدرن در دشت های بیابانی کشور فعالیت های علمی را در این دشت ها گسترش داد.

فعالیت: ۴

اگر در یکی از جلگه های ساحلی شمالی یا جنوبی کشور زندگی می کنید، ارزش های ارتباطی جلگه محل زندگی خود را از نظر بندرها و فعالیت های اقتصادی و دریانوردی در آنها، با هم گروه های خود به بحث بگذارید؛ گزارشی تهیه، و نتایج آن را به کلاس ارائه کنید.

–جلگه های ساحلی جنوب کشور دارای ارزش های زیادی هستند ولی متأسفانه از این ارزش ها به نحو مطلوب استفاده نمی شود.جلگه های جنوبی کشور درکنارخلیج فارس و دریای عمان به طول بیش از ۱۶۰۰ کیلومتر تقریباً بدون استفاده رها شده اند.این مناطق از نظر استقرار صنایع سنگین و ایجاد بنادر و ...مکان های مناسبی هستند. امروزه با توجه به مشکل تامین آب در کشور انتقال جمعیت نواحی داخلی کشور به نواحی ساحلی جنوب امری اجتناب پذیراست.امروزه درکشور برای حل مشکل آب درکشور سعی می شود منابع آب را به سوی جمعیت (روستاها و شهر ها و...) منتقل کنیم و این کار غلطی است و مشکلات زیست محیطی فراوانی را در آینده درکشور ایجاد می کند. به نظرم ی‌رسد باید به جای انتقال آب باید به فکرانتقال مردم باشیم. یعنی باید تدابیری اندیشیده شود تا مردم از مناطق خشک و بی آب داخل فلات مرکزی به سوی نواحی ساحلی جنوب کشور بروند و در آنجا با نصب آب شیرین کن های مدرن صنعتی آب مورد نیاز تامین می شود و سعی می شود همه امکانات در این مناطق برای مردمی که تازه به این مناطق مهاجرت کرده اند تامین شود.البته مشکل آب وهوای شرجی هم می توان با روش های علمی حل کرد.با این شیوه کشورما تبدیل به یک کشوردریایی می شود واگر کشورما کشور خشکی بماند به زودی با تمام شدن اندک منابع آب زیرزمینی نابود خواهد شد و این مصیبت را باید درکلاس ها مطرح شود .

–جلگه های شمالی و جنوبی کشور از لحاظ گردشگری توان بالقوه زیادی دارند و با برنامه ریزی و مدیریت درست می توان از طریق گردشگری اشتغال زایی کرد.

–جلگه های شمالی کشور و جلگه خورستان توان زیادی در توسعه کشاورزی دارند ولی این توسعه باید با توجه به اصول آمایش سرزمین باشد یعنی توسعه هر مکانی باید با توجه به توان و استعداد آن مکان باشد.